

Advies voor richtlijnen voor het milieueffectrapport
Uitbreiding verbrandingsinstallatie
Essent Milieu Wijster

2 juni 2003

ISBN 90-421-1171-2
Utrecht, Commissie voor de milieueffectrapportage.

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING.....	1
2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES.....	1
3. ACHTERGROND VAN HET INITIATIEF, DOEL EN BESLUITVORMING	2
4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN.....	3
4.1 Voornemen	3
4.2 Alternatieven	4
4.3 Nulalternatief	5
4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief	5
5. BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU	5
6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN.....	6
7. LEEMTEN IN INFORMATIE	6
8. EVALUATIEPROGRAMMA	6
9. VORM EN PRESENTATIE	7
10. SAMENVATTING VAN HET MER.....	7

1. INLEIDING

Essent Milieu Wijster (EMW) heeft het voornemen om de bestaande verbrandingscapaciteit uit te breiden met een nieuwe roosterverbrandingsinstallatie. De nieuwe installatie wordt geschikt voor RDF (Refuse Derived Fuel, brandstof uit afval), integraal (huishoudelijk) afval, papier/kunststoffracties, ONF (Organisch Natte Fractie) en mengsels van twee of meer van deze stromen. Afhankelijk van de stookwaarde van het te verwerken afval bedraagt de nieuwe capaciteit circa 430 tot 520 kton/jaar.

Bij brief van 7 april 2003 is de Commissie voor de milieueffectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid gesteld om advies uit te brengen over de richtlijnen voor het milieueffectrapport¹. De m.e.r.-procedure ging van start met de kennisgeving van de startnotitie in Staatscourant nr. 70 van 9 april 2003².

Dit advies is opgesteld door een werkgroep van de Commissie voor de m.e.r.³. De werkgroep treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies 'de Commissie' genoemd. Het doel van het advies is om aan te geven welke informatie het MER moet bevatten om het mogelijk te maken het milieubelang volwaardig in de besluitvorming mee te wegen.

De Commissie heeft kennis genomen van de inspraakreacties en adviezen⁴ die zij van het bevoegd gezag heeft ontvangen en deze waar toepasselijk verwerkt in haar advies.

De startnotitie geeft voor onderdelen al duidelijk aan wat in het MER aan de orde zal komen. De Commissie richt dit advies daarom op die onderwerpen die in het MER aanvulling behoeven of een andere aanpak dan in de startnotitie beschreven. **Voor alle niet genoemde onderwerpen kan de in de startnotitie voorgestelde aanpak richtlijn voor het MER zijn.**

2. HOOFDPUNTEN VAN HET ADVIES

De Commissie beschouwt de volgende punten als essentiële informatie in het milieueffectrapport. Dat wil zeggen dat het MER zeker onvoldoende basis biedt voor het meewegen van het milieubelang in de besluitvorming, als de volgende informatie ontbreekt:

- Inzicht in welke stromen waar verwerkt zullen worden in de verbrandingsinstallatie. De bandbreedte waarin dit zal plaatsvinden wat betreft de hoeveelheden, de samenstelling en de stookwaarde. Belangrijk hiervoor zijn de massabalansen en het stookdiagram;
- De relatie tot het LAP en het MER-LAP;
- In hoeverre er sprake is van een beleidsconforme verwerking van de ONF;

¹ Zie bijlage 1.

² Zie bijlage 2.

³ De samenstelling hiervan is gegeven in bijlage 3.

⁴ Bijlage 4 geeft hiervan een lijst.

- In het mma moet duidelijk gemaakt worden in hoeverre een milieuvriendelijker verwerking mogelijk is, bijvoorbeeld door het treffen van maatregelen om het afval met een hoger elektrisch rendement te verbranden.

Voorts wil de Commissie het belang van een goede samenvatting benadrukken.

3. **ACHTERGROND VAN HET INITIATIEF, DOEL EN BESLUITVORMING**

Beschrijf de aanleiding en de ontwikkelingen die tot het initiatief hebben geleid. Hoe past dit initiatief binnen de visie van Essent Milieu op afvalverwerking? Geef aan welke doelen ten aanzien van milieubescherming en –verbetering EMW zichzelf stelt.

Relatie tot het LAP

Ga in op de relatie van het voornemen met het Landelijk Afvalbeheer Plan (LAP). In de startnotitie wordt benadrukt dat het voornemen past binnen het beleidsdoel om het storten van brandbaar afval te beëindigen. Blijkens het LAP geldt daarnaast nog als beleidsdoel om de energie-inhoud van afval optimaal te benutten, door middel van meer inzet van afval als brandstof in installaties met een hoog energierendement en door het verbeteren van de energieprestatie van de bestaande afvalverbrandingsinstallaties (AVI's). In de basisvariant zal de verbrandingsinstallatie een energetisch rendement van ca. 22% behalen. Hoe verhoudt zich dat tot de beleidslijn die uit het LAP blijkt?

Afvalaanbod

Geef aan hoe het aanbod van brandbaar afval zich naar verwachting⁵ zal ontwikkelen in de periode tot 2013. Volgens het Afval Overlegorgaan (AOO) is het overschot aan brandbaar afval recent sterk afgenomen⁶. Ga hier op in. Van belang hierbij is of door een gewijzigde situatie in Duitsland (stortverbod per 2005) het overschot in Nederland weer toe zal nemen.

IPPC-richtlijn

De Europese IPPC-richtlijn vraagt toepassing van BAT (Best Available Technology) die vastgelegd wordt in zogenaamde BREF documenten (BAT referentie documenten). Geef aan of de installatie (inclusief rookgasreiniging) aan de BREF voor verbrandingsinstallaties zal voldoen⁷ en indien dit niet het geval is, welke maatregelen of omstandigheden dit rechtvaardigen.

Besluitvorming

Het MER wordt opgesteld voor de besluitvorming omtrent de vergunningverlening op grond van de Wet milieubeheer door de provincie Drenthe. Beschrijf de huidige vergunningensituatie. Wat is de looptijd van de huidige revisievergunning? Wat behelst de “aanvulling” die genoemd wordt in tabel 3 van de

⁵ Zowel van EMW zelf als de beleidsprognoses.

⁶ Zie Bijlage 4, inspraakreactie nr. 4.

⁷ In de startnotitie wordt een semi-droge rookgasreiniging beschreven, terwijl BREF waarschijnlijk een natte rookgasreiniging zal voorschrijven.

startnotitie? Geef ook aan wat de “recent aangevraagde wijzigingen” zijn, zoals beschreven bij het nulalternatief.

4. VOORGENOMEN ACTIVITEIT EN ALTERNATIEVEN

4.1 Voornemen

Stookdiagram

Geef het stookdiagram van de nieuwe ovens, waarin de grenzen en het ontwerp punt van de nieuwe ovens ten aanzien van stookwaarde en te verbranden hoeveelheden afvalstoffen (ton/uur) wordt aangegeven.

Geef aan hoeveel draaiuren de nieuwe ovens op jaarbasis zullen hebben.

Aanbod

Geef aan welke stromen in de installatie geaccepteerd zullen worden en beschrijf de beschikbaarheid van deze stromen in de zin van minimaal aanbod en maximaal aanbod. Geef van elk van de aangegeven afvalstoffen/-stromen de stookwaarde.

Beschrijf de factoren die het aanbod beïnvloeden. Hoeveel papier/kunststof-fractie (PPF), (restfractie van) ONF, RDF en integraal huishoudelijk afval zijn afkomstig uit verwerkingsinstallaties van Essent?

Acceptatie

Geef een beschrijving van de acceptatie(procedure) van de voor de nieuwe verbrandingsinstallatie in te zetten afvalstoffen.

Te verbranden stromen

Uit het in de startnotitie gegeven overzicht is niet op te maken welke hoeveelheden van welke soorten afvalstromen verwerkt zullen worden. Ook de verdere route bij EMW is niet duidelijk. Hierdoor is bijvoorbeeld niet uit te sluiten dat ONF uiteindelijk wordt gestort⁸⁸. Ook is niet duidelijk op welke schaal gescheiden stromen weer gemengd zullen worden. Geef daarom in het MER duidelijke massabalansen en maak inzichtelijk welke stroom wáár verwerkt wordt, wanneer stromen na scheiden weer gemengd worden en wat er gebeurt met de ONF.

In het MER Systeemkeuze ONF-verwerking⁹ wordt aangegeven dat het verbranden van ONF om meerdere redenen niet interessant is. Hoe verhouden zich de conclusies uit dit MER met de huidige voorgenomen activiteit?

Verwerkingsroutes

De Commissie heeft begrepen dat een grote flexibiliteit voor het verwerken van de afvalstoffen wordt nagestreefd, afhankelijk van de aan te trekken stromen en marktontwikkelingen met betrekking tot de afzet van secundaire produc-

⁸⁸ Maak in dit kader duidelijk dat de installatie voldoet aan de minimumstandaard voor verwerking van huishoudelijk restafval, zoals gevraagd in inspraakreactie nr. 4 van het AOO.

⁹ Commissie m.e.r. projectnummer 117.

ten. Uit het MER moet duidelijk worden of de verschillende “routes” binnen de installatie verschillende milieueffecten met zich meebrengen. Breng daarom de uitersten in kaart en beschrijf de effecten daarvan. Aan de ene kant van het spectrum staat dan het scenario dat “volledig” wordt overgegaan op het verbranden van integraal huishoudelijk afval. (Geef aan of hierbij, lettend op het stookwaardediagram en de te verwachten beschikbaarheid van de nieuwe ovens sprake kan zijn van een grotere doorzet dan de 520 kton/jaar uit de startnotitie.) Vergelijk dit met de situatie dat er sprake is van maximale afzet van secundaire producten.

Bestaande verbrandingslijnen

Beschouw de verwerkingsroutes van de nieuwe stromen, lettend op de bestaande installaties. Bestaat de mogelijkheid dat er specialisatie gaat optreden tussen de verschillende lijnen van EMW? In hoeverre zal de “milieuprestatie” van de huidige installatie wijzigen?

4.2 Alternatieven

Voor onderlinge vergelijking moeten de milieueffecten van de alternatieven volgens dezelfde methode en met hetzelfde detailniveau worden beschreven. Beschrijving van het meest milieuvriendelijke alternatief is verplicht.

In §3.2.2 van de startnotitie wordt een aantal uitvoeringsalternatieven genoemd. Werk deze alternatieven uit. Uit recente MER'en lijkt naar voren te komen dat wervelbedverbranding niet geschikt is voor de verwerking van integraal huishoudelijk afval, tenzij een zeer intensieve voorbewerking wordt voorgeschakeld. De Commissie adviseert dit in het MER kort te onderzoeken en als de bevindingen daar aanleiding toe geven de wervelbedverbranding als alternatief verder buiten beschouwing te laten.

Wat zijn de stoomcondities zijn van de huidige verbrandingslijn(en)? Beschrijf of er mogelijkheden zijn voor stoomzijdige integratie van de nieuwe verbrandingslijnen met de bestaande. Hoe zou stoomzijdige integratie uitwerken op het (totale) energierendement?

Geef aan met welke afschrijvingstermijn(en) wordt gerekend.

Rookgasreiniging

Geef als uitvoeringsalternatief voor de semi-droge rookgasreiniging een volledige beschrijving van een natte rookgasreiniging, waarvan zowel een zure als een basische (neutrale) wasstap deel uitmaakt. Indien een alternatief met uitsluitend 1 (zure) wasser wordt beschreven dient uit (een) rendementsberekening en (een) massabalans(en) te blijken dat tenminste ook zwavel hierin afdoende wordt verwijderd.

Beschrijf wat beoogd wordt met rookgasrecirculatie en wat dit betekent voor het energierendement van de installatie en de kwaliteit van (de) vrijkomende reststoffen / rookgasreinigingsresidu.

Vergelijking met het LAP

Maak inzichtelijk hoe het voornemen zich verhoudt tot de resultaten van het MER-LAP.

De situatie waarbij na scheiden fracties als ONF en RDF weer gezamenlijk worden verbrand leidt tot een andere verwerkingsroute dan de in het LAP beschreven alternatieven. Er is immers sprake van een aantal belangrijke tussenstappen zoals scheiden en drogen. Ga hier op in.

EMW gaat in het basisalternatief uit van een energetisch rendement van 22%. In het MER voor het LAP is aangetoond dat verbranden van integraal afval met een rendement van 30% overeenkomt met het mma uit dit MER¹⁰. Ga in op de rendementsverbeteringen die te halen zijn met de uitvoeringsalternatieven¹¹. Hoe scoort het voornemen dan ten opzichte van het mma uit het MER-LAP? Betrek ook de uiterste situaties zoals gevraagd onder §4.2 bij de vergelijking.

4.3 Nulalternatief

De Commissie onderschrijft dat er binnen de doelstelling van de initiatiefnemer geen reëel nulalternatief is. Daarom kan worden volstaan met het beschrijven van de referentiesituatie waarin de voorgenomen uitbreiding niet plaatsvindt. In de referentiesituatie dient sprake te zijn van een beleidsconforme verwerking van ONF. Maak duidelijk wat als referentie gezien wordt voor de verwerking van de te verbranden stromen¹².

4.4 Meest milieuvriendelijk alternatief

Het meest milieuvriendelijk alternatief kan conform de startnotitie worden samengesteld uit de uitvoeringsalternatieven, op grond van maximalisering van het rendement, minimalisering van de emissies en maximalisering van de afzet van secundaire producten.

5. **BESTAANDE MILIEUTOESTAND, AUTONOME ONTWIKKELING EN GEVOLGEN VOOR HET MILIEU**

Verkeer

Het maximum aantal vervoerbewegingen over de weg is volgens de startnotitie 800 per dag. Geef aan welke beperkende factor/factoren dit maximum noodzakelijk maken (geluid, Besluit luchtkwaliteit?). Geef aan of het hier om uitsluitend beladen transportmiddelen gaat of dat ook lege wagens hierin worden meegeteld. Indien lege wagens worden meegeteld geef dan aan hoe de bezettingsgraad van deze wagens (door logistiekverbetering) kan worden opgevoerd. Geef ook aan hoe dit in relatie tot de aanvoer per trein staat.

¹⁰ Deze vergelijking is bij het AOO op te vragen.

¹¹ De Commissie heeft begrepen dat er in het hoger elektrisch rendement alternatief met de verbeterde stoomcondities sprake zal zijn van een rendement van ca. 26%.

¹² Zie Bijlage 4, inspraakreactie nr. 4 van het AOO, waarin wordt gesteld dat in een open markt de brandbare stromen niet gestort zullen worden.

Reststoffen

Beschrijf de eventuele nabehandeling van bodemas. Geef aan of en waarom het nu al duidelijk is dat de slakken (bodemas) als categorie 2 bouwstof kunnen worden afgezet. Als dit geconcludeerd kan worden uit de bestaande situatie, geef dan aan welke factoren of wijzigingen invloed op het uitlooggedrag zouden kunnen hebben.

Beschrijf de afvoer en de bestemming van het RGR-residu.

Veiligheid

Beschrijf de wijze van uitvoering van de dosering en opslag van ammonia voor de SNCR en de relatie hierbij met de deNO_x van de bestaande GAVI.

6. VERGELIJKING VAN ALTERNATIEVEN

Vergelijk de milieueffecten van de voorgenomen activiteit en de alternatieven onderling én met de referentie. Geef inzicht in de essentiële punten waarop het voornemen en de alternatieven verschillen.

Hoewel dit geen verplicht deel van het MER uitmaakt, beveelt de Commissie aan een indicatie te geven van de kosten van de verschillende alternatieven.

7. LEEMTEN IN INFORMATIE

Geef aan over welke milieuaspecten geen informatie kan worden opgenomen vanwege gebrek aan gegevens. Spits deze inventarisatie toe op die milieuaspecten, die (vermoedelijk) in verdere besluitvorming een belangrijke rol spelen. Beoordeel de consequenties van het gebrek aan milieuinformatie.

Beschrijf:

- welke onzekerheden zijn blijven bestaan en wat hiervan de reden is;
- in hoeverre op korte termijn zou kunnen worden voorzien in de leemten in informatie;
- hoe ernstig leemten en onzekerheden zijn voor het te nemen besluit;
- de consequenties die leemten en onzekerheden hebben voor het besluit.

8. EVALUATIEPROGRAMMA

De provincie Drenthe moet bij het besluit tot vergunningverlening aangeven op welke wijze en op welke termijn een evaluatieonderzoek verricht zal worden om de voorspelde effecten met de daadwerkelijk optredende effecten te kunnen vergelijken en zo nodig aanvullende mitigerende maatregelen te treffen. Het verdient aanbeveling, dat EMW in het MER reeds een aanzet tot een programma voor dit onderzoek geeft, omdat er een sterke koppeling bestaat tussen onzekerheden in de gebruikte voorspellingsmethoden, de geconstateerde leemten in kennis en het te verrichten evaluatieonderzoek.

9. VORM EN PRESENTATIE

Bijzondere aandacht verdient de presentatie van de vergelijkende beoordeling van de alternatieven. De onderlinge vergelijking dient bij voorkeur te worden gepresenteerd met behulp van tabellen, figuren en kaarten. Voor de presentatie beveelt de Commissie verder aan om het MER zo beknopt mogelijk te houden, onder andere door achtergrondgegevens (die conclusies, voorspellingen en keuzen onderbouwen) niet in de hoofdtekst zelf te vermelden, maar in een bijlage op te nemen.

10. SAMENVATTING VAN HET MER

De samenvatting is het deel van het MER dat vooral wordt gelezen door besluitvormers en insprekers en verdient daarom bijzondere aandacht. Het moet als zelfstandig document leesbaar zijn en een goede afspiegeling zijn van de inhoud van het MER. Daarbij moeten de belangrijkste zaken zijn weergegeven, zoals:

- de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de belangrijkste effecten voor het milieu bij het uitvoeren van de voorgenomen activiteit en de alternatieven;
- de vergelijking van de alternatieven en de argumenten voor de selectie van het mma;
- belangrijke leemten in kennis.